

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-20

القاضي سليم جبران
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט סלים ג'ובראן
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

תב"כ 11/20

העותר: קצין הבחירות בצה"ל, אל"מ אפי רוזן

נגד

המשיבים: 1. מפלגת הבית היהודי
2. הרב אביחי רונצקי

עתירה למתן צו מניעה בהתאם לחוק הבחירות (דרכי תעמולה),
התשי"ט-1959 (להלן: חוק הבחירות).

החלטה

1. העותר פנה אליי בעתירה למתן צו מניעה בגין סרטון שפרסמו המשיבים באתר שיתוף סרטוני הווידאו הגדול באינטרנט: YouTube. בסרטון מופיעים "שורה של אנשי צבא בכירים, תוך ציון דרגותיהם ותפקידיהם, שבו הם מדברים בשבח הרב רונצקי, מועמד ברשימת המועמדים של מפלגת 'הבית היהודי'" (סעיף 3 לעתירה).

2. לשיטת העותר, היות שאנשי הצבא הבכירים המופיעים בסרטון מדברים בשבח של המשיב 2, שכאמור מצוי ברשימת המועמדים של המשיבה 1 בבחירות הקרובות לכנסת ה-20, מדובר בתעמולה אסורה בהתאם לסעיף 2(ב) לחוק הבחירות.

3. העותר טוען כי "לעמדת צה"ל, הפרסום האמור אינו עומד בקנה אחד עם האיסור הנ"ל, והצורך החיוני בשמירתו של צה"ל מחוץ לשיח הפוליטי ולתעמולת בחירות. משנה חומרה יש בדבר, כאשר מועמד בעל רקע בטחוני, מנצל אמירות שונות שנאמרו על אודותיו על-ידי קצינים בכירים בצה"ל, במהלך הרגיל של שירותו בצה"ל, ועושה בהם שימוש אסור ע"פ סעיף 2(ב) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), לצורך תעמולת בחירות, וכאמור שלא בידיעתם ולא בהסכמתם" (סעיף 6 לעתירה).

4. ביקשתי את תגובת המשיבים. המשיבה 1 "מבקשת להבהיר שאין לה כל קשר אל הסרטון האמור. היא לא ערכה אותו והיא לא פרסמה אותו. מטעם זה המשיבה 1 איננה צד נכון תעירה. למעלה מן הצורך יובהר כי הסרטון, כפי שנראה על פניו, נערך והוצג לעניין הבחירות הפנימיות שהתקיימו במשיבה 1. בבחירות כאלה המשיבה 1 היא צד ניטראלי ואין היא פעולת בעבור מתמודד זה או אחר" (סעיפים 1-2 לתגובה).

5. בנוסף, בתגובת המשיבה 1 נכתב כי המשיב 2 נמצא בימים אלה בחו"ל, ובשיחה שקיים ב"כ המשיבה 1 עם עוזר המשיב 2 נמסר לו כי "הסרטון הוא ישן (בן כחודש) והוא הוכן לצורך התעמולה הפנימית בתוך המשיבה 1 לקידום מועמדותו של המשיב 2 בבחירות המקדימות לכנסת" (סעיף 6 לתגובה). עוד נכתב היא הסרטון הוסר מהאתר אתמול, לאחר צאת השבת. תגובת המשיב 2 לא התקבלה עד למועד כתיבת החלטתי.

דיון והכרעה

6. דין העתירה להתקבל. סעיף 2(ב) לחוק הבחירות מורה:

"לא ייעשה שימוש בתעמולת בחירות בצבא הגנה לישראל באופן העשוי ליצור רושם כי צבא ההגנה לישראל מזוהה עם מפלגה או עם רשימת מועמדים; אין בסעיף קטן זה כדי למנוע ממפלגה או מרשימת מועמדים להביע תמיכה בצבא ההגנה לישראל"

7. תכליתו של האיסור האמור ברורה: המחוקק ראה לנכון להוציא את צה"ל מהזירה הפוליטית, בייחוד במהלך תקופת בחירות, ולא בכדי. הגיוס לצה"ל הוא חובה לאזרחי ישראל (מלבד ביחס לאוכלוסיות הפטורות משירות בן). מדובר בזרוע המדינית הזוכה לתמיכה הנרחבת ביותר בקרב הציבור הישראלי. משכך, טבעי רק שמועמדים בבחירות ירצו לזכות בתמיכתו, שברור שתניב רווח פוליטי משמעותי. בגין סיבה זו, חיוני כי צה"ל יישאר מחוץ לקלחת הפוליטית, ויישאר נטול פניות ונקי מפוליטיקה.

8. "צה"ל הוא צבאו של העם, צבאה של מדינת ישראל; ידענו משחר ימי המדינה וכך מורה אותנו הוראת סעיף 1 לחוק יסוד: הצבא הקובעת כי 'צבא הגנה לישראל הוא צבאה של המדינה'. הוראת סעיף 2(ב) לחוק דרכי תעמולה, האוסרת על שימוש בצה"ל בתעמולת בחירות, היא נגזרת של מושכלות יסוד אלה. היא נועדה למנוע את הרושם כי

עמוד 2 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 91950

العنوان: مجمع بن غوريون، أورشليم القدس، 91950

טלפון, هاتف: 02-6753407, פקס, فاكس: 02-5669855 Fax:

הצבא מזוהה עם מפלגה או עם מועמד, ולמנוע ממועמד או מרשימת מועמדים לנכס את צה"ל לעצמו" (תב"כ 12/19 אופנייהמר נ' רשימת 'הבית היהודי בראשות נפתלי בנט (1.1.2013), השופט רובינשטיין).

9. נראה כי כבר אין חולק על כך שהאיסור בסעיף 2(ב) לחוק הבחירות חל גם על תעמולה ברשת האינטרנט (תב"כ 5/20 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' נתניהו (20.1.2015) (להלן: עניין התנועה לאיכות השלטון); תב"כ 21/19 באלנס נ' רשימת הבית היהודי (8.1.2013), השופט רובינשטיין; עמדת היועץ המשפטי לממשלה בעתירה זו).

10. סעיף 2(ב) לחוק התעמולה אוסר על שימוש בצה"ל "באופן העשוי ליצור רושם כי צבא ההגנה לישראל מזוהה עם מפלגה או עם רשימת מועמדים". צפיתי בסרטון. הוא, באופן ברור, יוצר מצג על פיו צה"ל מזוהה עם המשיב 2.

11. שמו של הסרטון הוא "מכניסים את הרב רונצקי לכנסת". כל הקצינים המופיעים בו מתבטאים בשבחו של המשיב 2, ואומרים, בין היתר: "כולנו מלאי הערכה, גם לעשייה וגם לדמות המיוחדת הזו"... "הוא הצליח להביא רוח חדשה שאני חושב שנגעה בכל המפקדים ובי באופן אישי"... "שנזכה כולנו לעוד הרבה שנים של מנהיגות שלך שנוגעת באנשים ומשפיעה עליהם". דברים אלה, בהקשר זה, מהווים תעמולה אסורה.

12. זאת ועוד; הסרטון יוצר מצג נוסף, על פיו צה"ל מזוהה אף עם המשיבה 1. הרי, הרב רונצקי נבחר למקום ה-13 ברשימת המועמדים של מפלגת הבית היהודי בבחירות לכנסת ה-20. בהקשר זה, אין נפקא מינה לעובדה שהסרטון הופק במסגרת הקמפיין של המשיבה 1 בבחירות המקדימות. הרי, הבחירות המקדימות התקיימו לפני למעלה משבועיים. עם זאת, הסרטון הוסר על ידי המשיב 2 רק אתמול בערב. ודוק; לכל הפחות לאחר הבחירות המקדימות, מדובר בתעמולה למען המשיבה 1 תוך שימוש אסור בצה"ל.

13. לכך יש להוסיף כי בהתאם לאמור בעתירה, הקצינים המופיעים בעתירה – לא נתנו את הסכמתם לשימוש בהתבטאויותיהם, בקולם, בסרטון. אמנם, אין גם בהסכמה – אם הייתה ניתנת – כדי לעלות או להוריד מהאיסור שבסעיף 2(ב) לחוק הבחירות (השוו: עניין התנועה לאיכות השלטון, פס' 11-14). אולם, במקרה דנא, יש לכך טעם לפגם – אני סבור כי אין זה ראוי שמתמודדים יעשו שימוש בהתבטאויות של אדם זה או אחר בתעמולת בחירות ללא הסכמתם, ודאי כאשר חלק מהקצינים עודם משרתים בצה"ל.

14. למען הסר ספק, אין באמור לעיל כדי להטיל ספק בנוגע לאמיתות הדברים שאמרו אותם קצינים בסרטון, ואני בטוח שהרב רונצקי תרם רבות למדינה במהלך שירותו בצה"ל. אולם, אין בכך כדי לשנות מן העובדה שהסרטון אסור בהתאם לסעיף 2ב(ב) לחוק הבחירות.

15. המשיבה 1 טענה בפניי כי המשיב 2 הסיר את הסרטון מאתר YouTube. מבדיקה שערכתי, נראה כי אכן כך הם פני הדברים. עם זאת, ולמען הזהירות, ניתן בזאת צו מניעה האוסר על המשיב 2 לפרסם תעמולת בחירות תוך שימוש בצה"ל באופן העשוי ליצור רושם כי הוא מזוהה עימו.

16. סוף דבר, העתירה מתקבלת. המשיב 2 יגיש עד ליום 8.2.2015 תצהיר בו יפרט את הצעדים בהם נקט על מנת שהצו הנ"ל יכובד. במסגרת זאת, הוא נדרש, בין היתר, לשלוח הודעה להנהלת אתר YouTube בבקשה להסיר את הסרטון כליל מהאתר ככל והוא מופיע בו בקישורים נוספים מעבר לזה שצוין בעתירה עצמה.

ניתנה היום, י"ב בשבט התשע"ה (1.2.2015).

 שלים ג'ובראן
 שופט בית המשפט העליון
 יושב ראש ועדת הבחירות
 המרכזית לכנסת ה-20